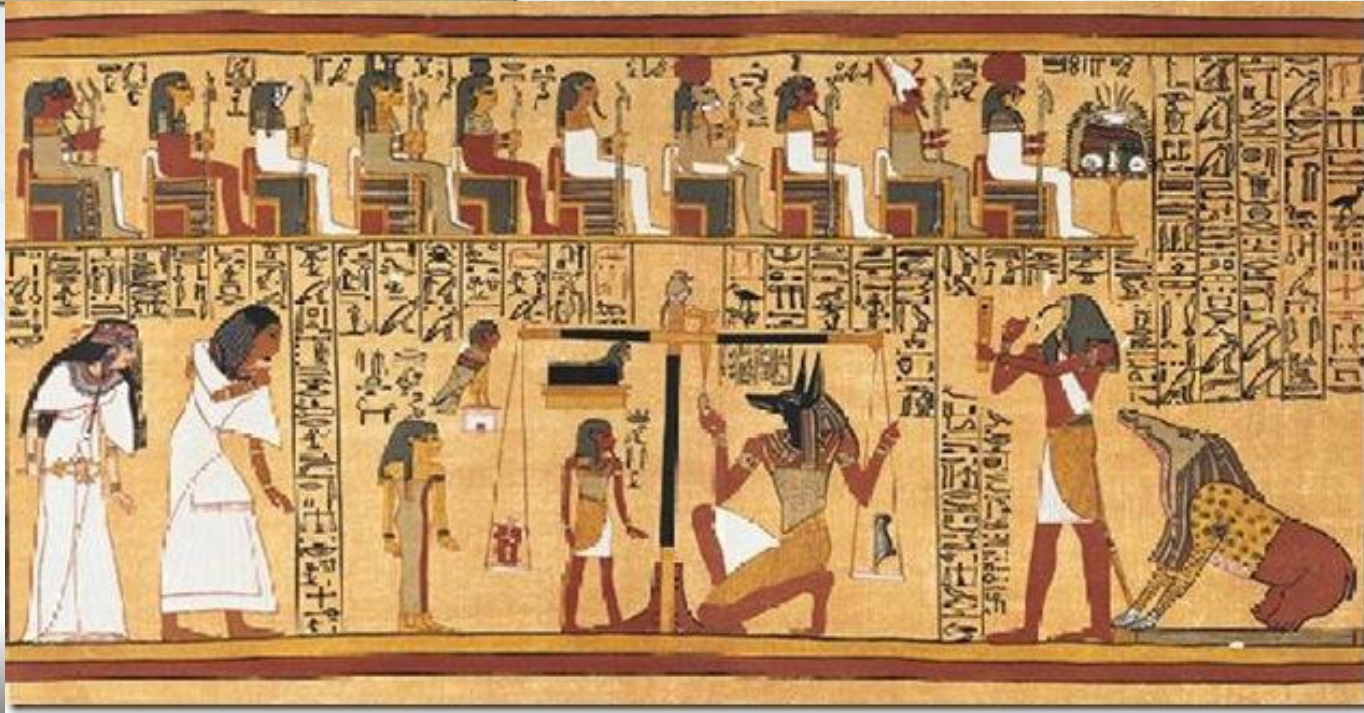

*Мистецтво
стародавнього
Єгипту*

Роль мистецтва була абсолютно іншою, ніж у наш час. На відміну від скороминущого земного життя, мистецтво було носієм вічного життя, головним засобом забезпечити безсмертя. Тому праця художників вважалася священною дією, вони займали високе положення в соціумі.

Творами мистецтва були піраміди, храми, гробниці, настінний живопис і статуї. Сюжети барельєфів незмінно служили сполучною ланкою між богами і людьми, перш за все фараонами. Сцени боротьби, жертвопринесення і потойбічного життя чергувалися зі сценами життя, діяльності, радості і смерті.

Вищим культом був культ сонячного божества. Єгипет називали Краєм Сонця, фараонів - синами Сонця. Сонячна символіка різноманітна: сонце зображували у вигляді крилатої кулі, у вигляді кулі з безліччю скерований рук - променів; зображували його соколом, биком. Круг - подоба сонячного диска - постійно зустрічається в єгипетських орнаентах. Обеліск - архітектурна форма, вперше створена в Єгипті, - символізувала сонячне проміння.

Атон над Ехнатоном та Нефертіті

*Різні способи
зображення
сонця*

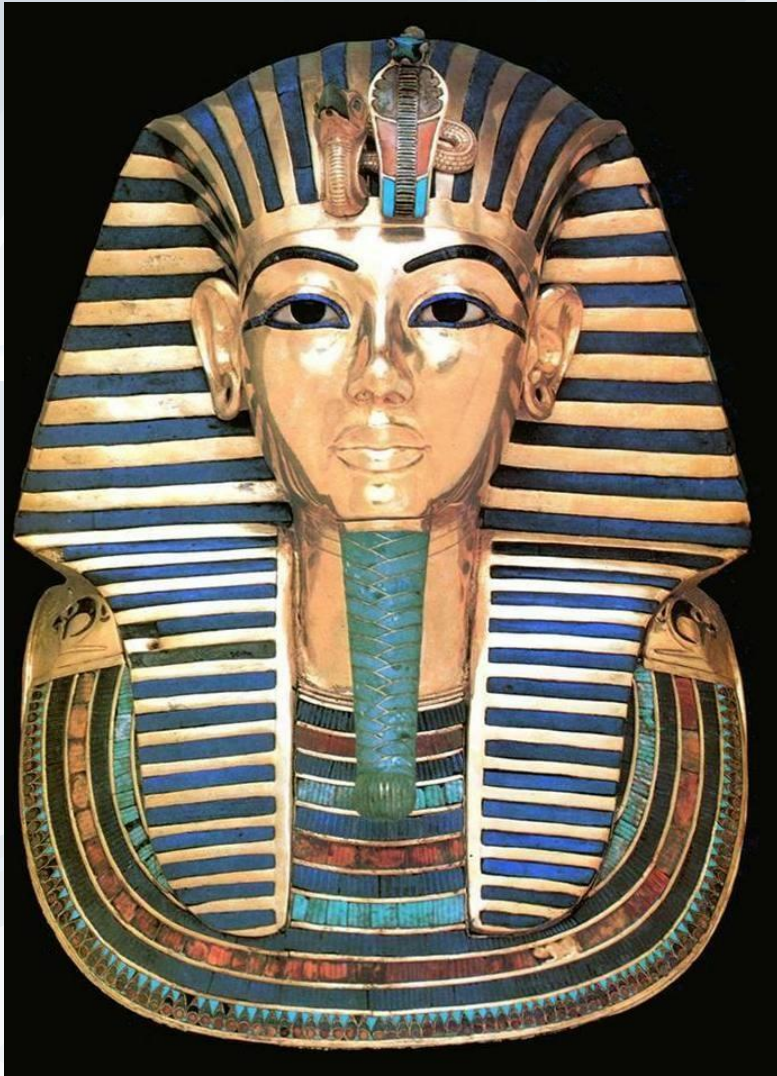
Вважалося, що після смерті наступало загробне життя, в усьому схоже на земне. Щоб небіжчик міг щасливо жити за труною, його треба було забезпечити всім, що він мав на землі. Усім - аж до його власного тіла, що unikнула тління. Звідси й звичай бальзамування.

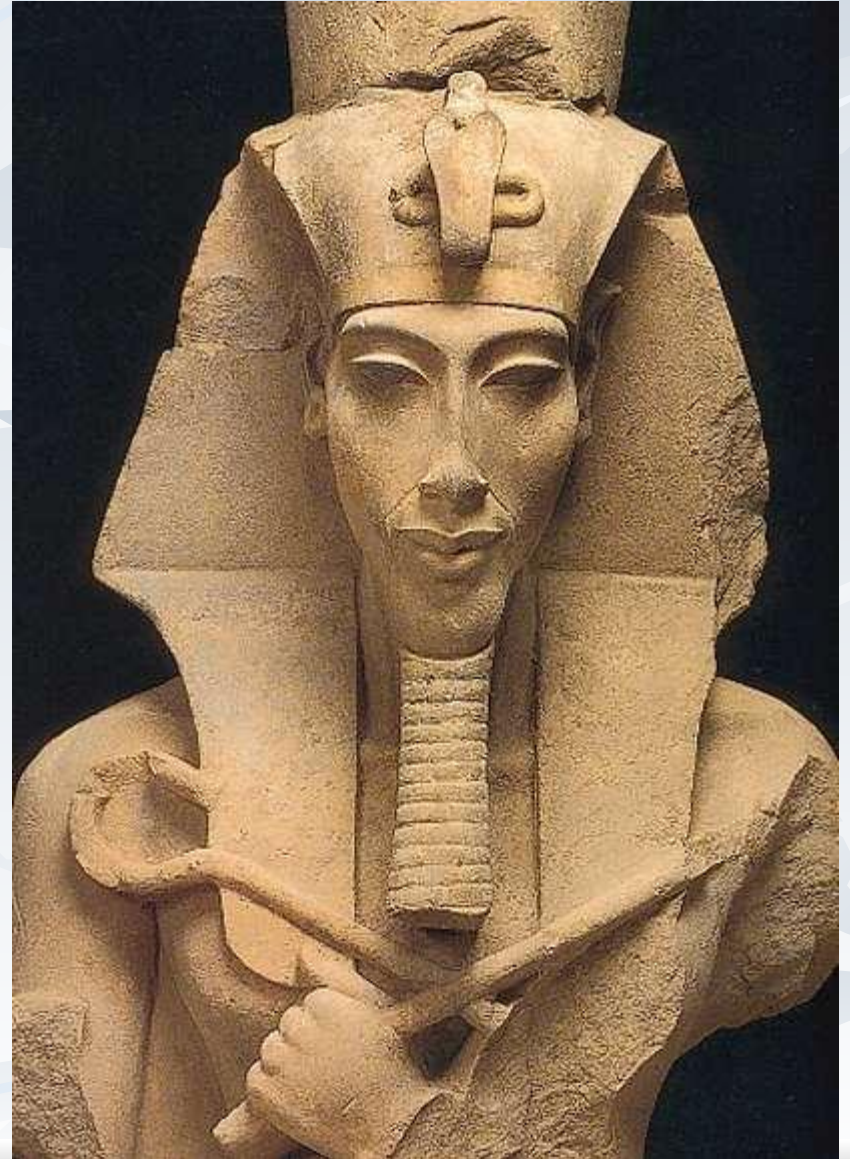
Вірили, що, крім душі і тіла, є ще щось проміжне - примарний двійник людини, його життєва сила, яка називається "Ка". Потрібно, щоб Ка завжди міг знайти свою земну оболонку і вселитися в неї, - тоді й душа буде відчувати себе впевнено і спокійно. Тому, крім самої мумії, до гробниці поміщали портретну статую померлого, іноді не одну, причому портрет повинен був бути дуже схожим - інакше як же Ка пізнає свою зовнішність. З цієї традиції виросло знамените портретне мистецтво Єгипту.

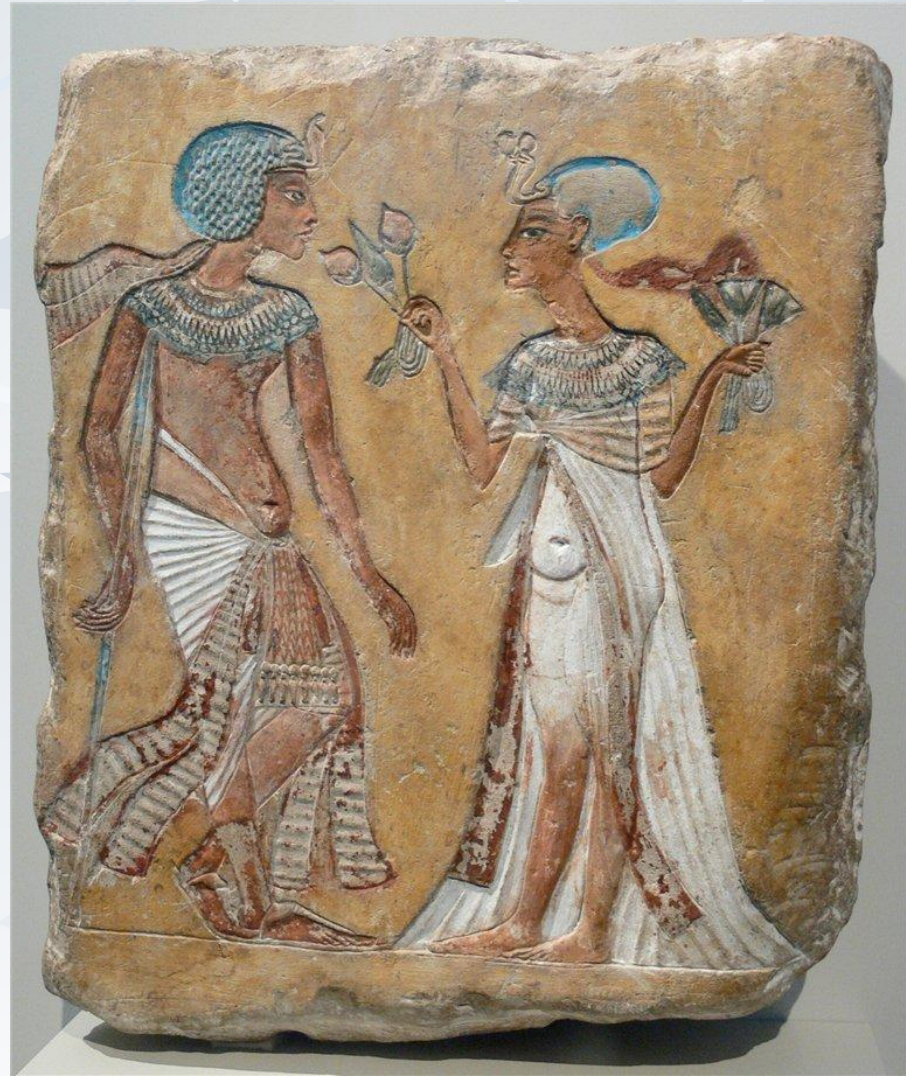

*Саркофаг в якому був
похований
Тутанхамон*

Нефертіті і Ехнатон

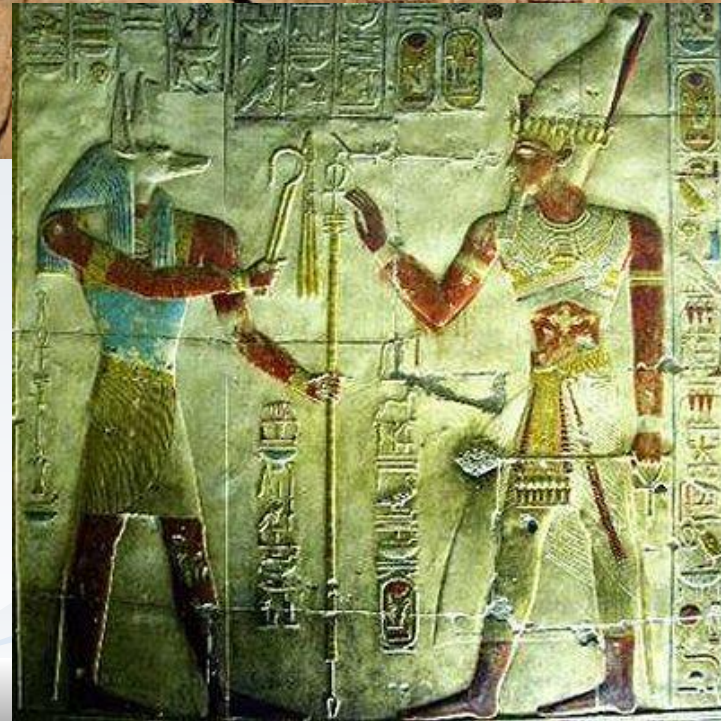

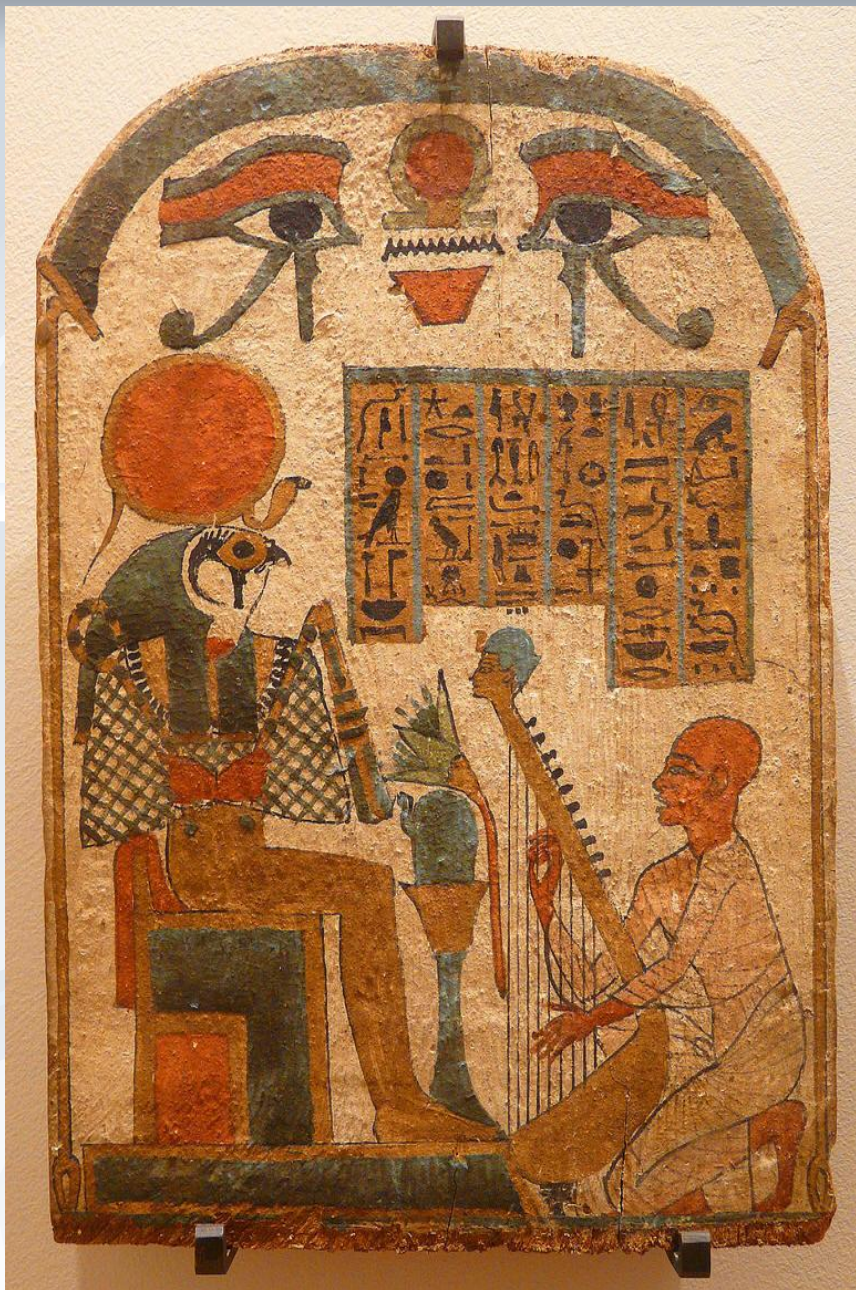
Вигляд гробниці

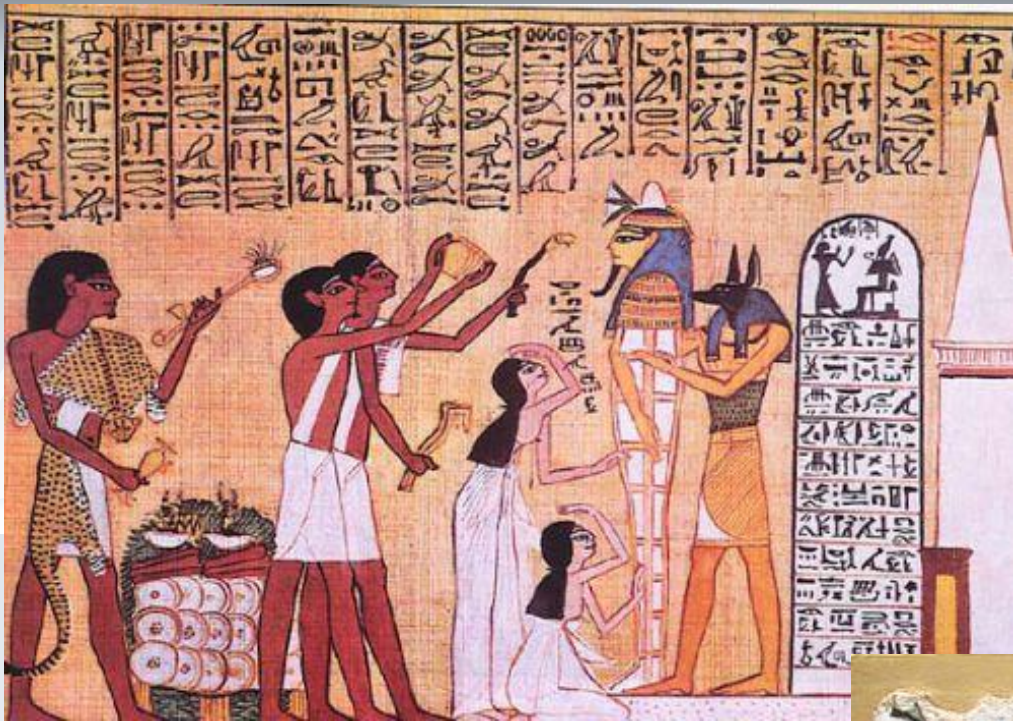
Єгипетські
портрети своєрідні:
вони з дивовижною
силою передають
індивідуальні риси,
але вираз обличчя
залишається
абстрактним,
психологічно не
розшифрованим.

Минущі
переживання не
цікавили: адже
зображувалася
людина, звільнена
від часу, що йде у
вічність.

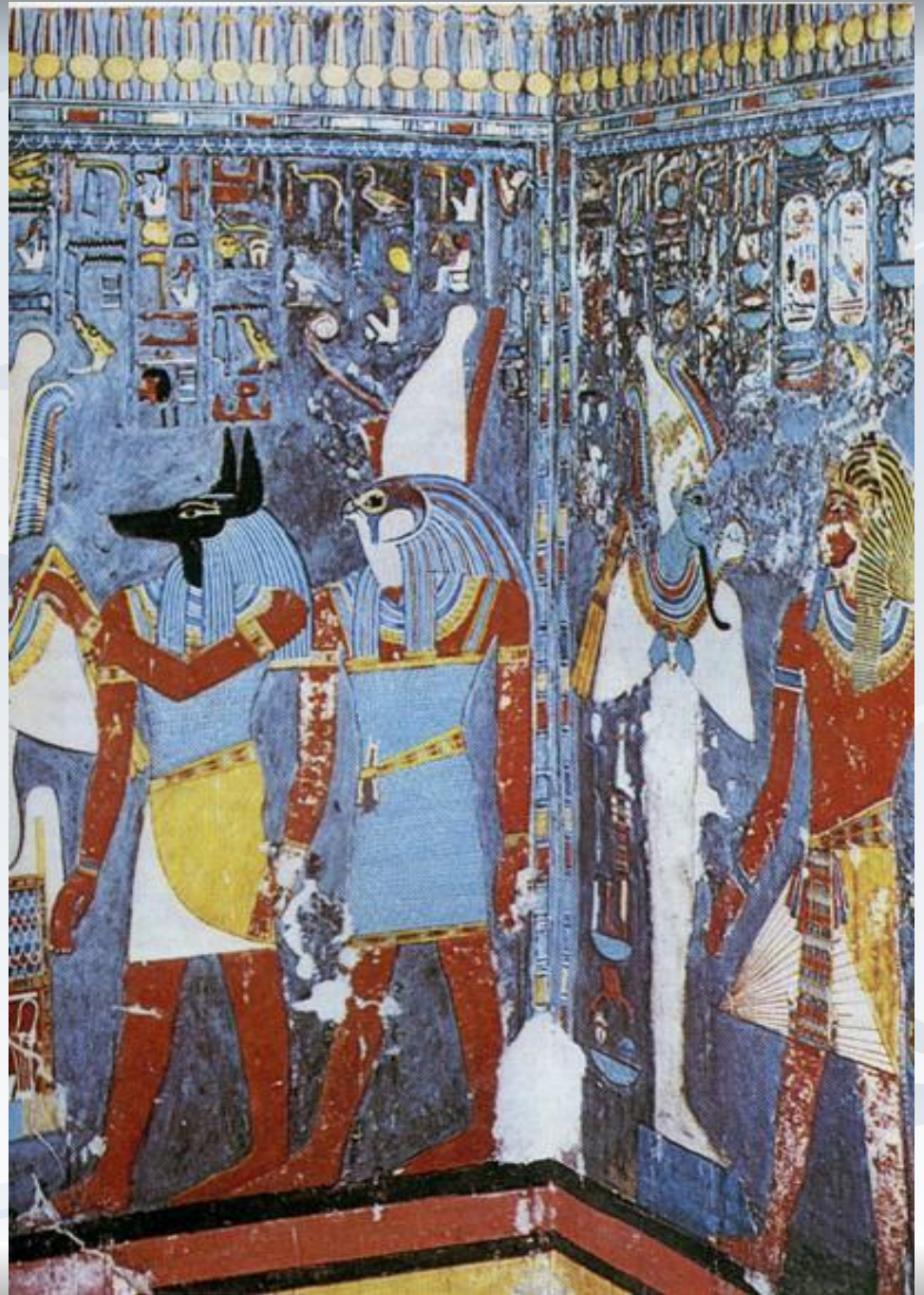
Мало було зберегти тіло - потрібно було зберегти померлому багатство: і рабів, і худобу, і сім'ю. Єгипетська релігія не вимагала жертв, посмертне благополуччя померлому владиці забезпечували художники. Безліч невеликих статуєток - так званих "ушебти" - замінювали покійному слуг. На стінках гробниці розташовувалися фризами розписи та рельєфи із зображенням низки земних подій: тут були війни, захоплення полонених, бенкети, полювання, відпочинок володаря в колі сім'ї, його працю і рабів на полях, пасовищах і в ремісничих майстернях. В прихованих, замурованих похоронних камерах мистецтвом розгортали довгу і докладну повість про земне життя.

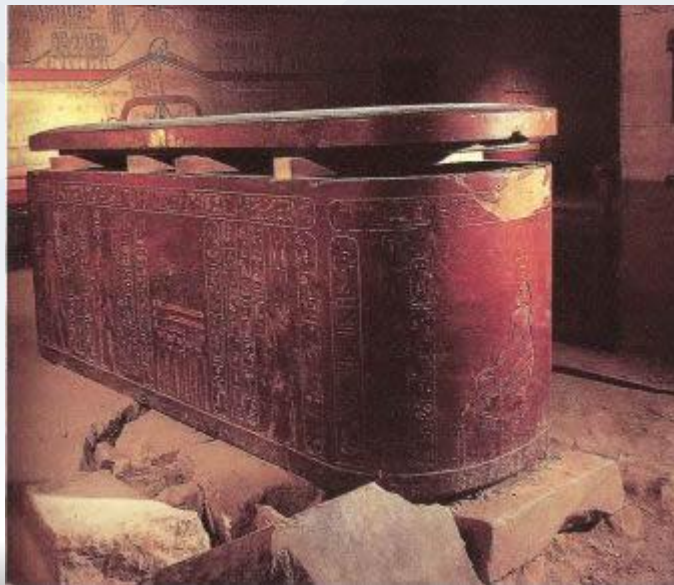
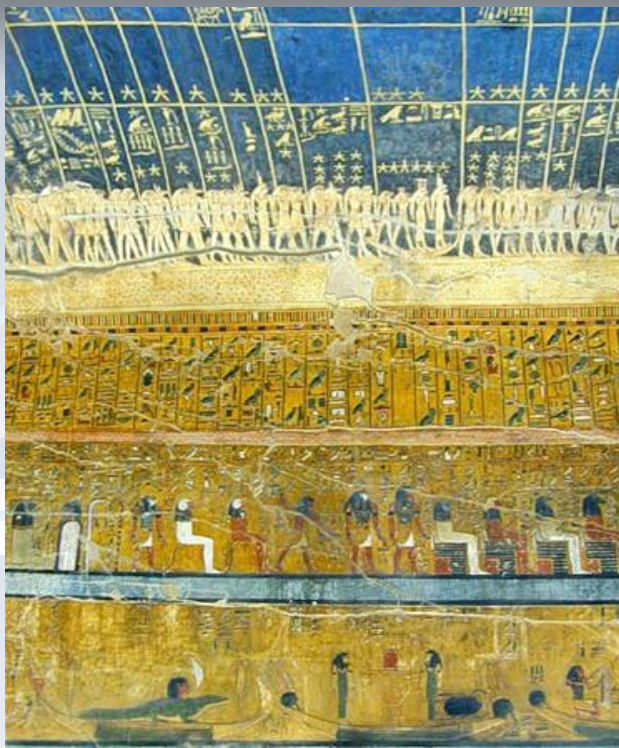

І всіх цих рельєфів,
статуй і розписів
ніхто не бачив.

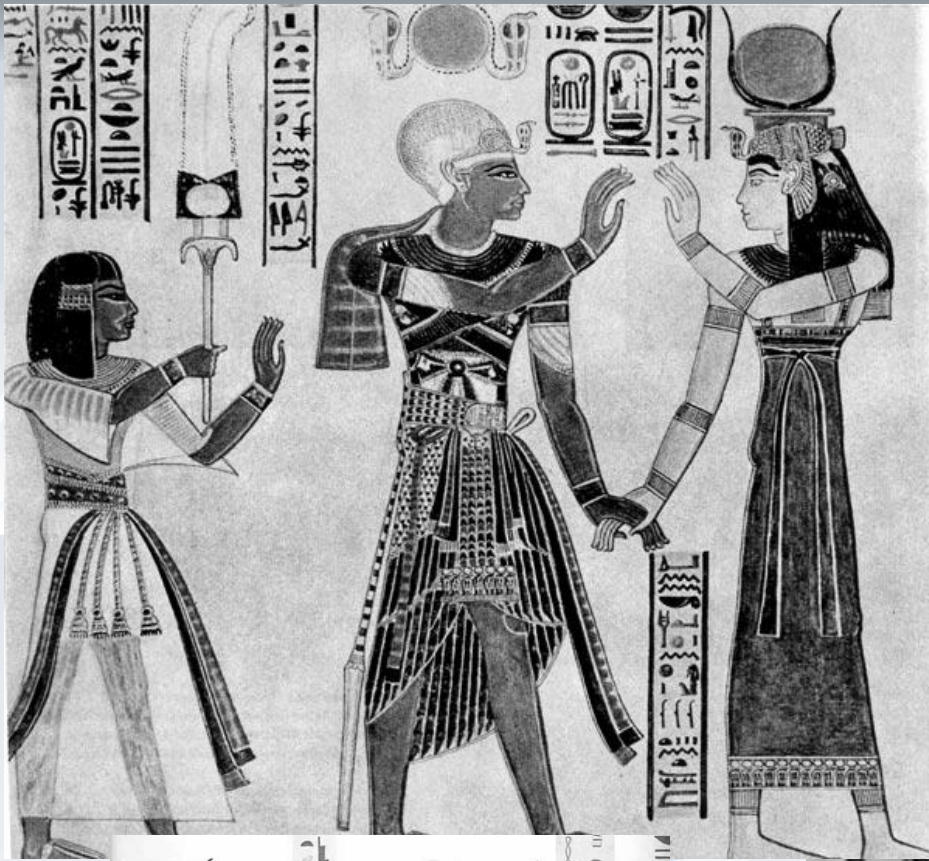
Мистецтву в Єгипті
відводилась
надзвичайно важлива
роль: воно повинно
було дарувати
безсмертя, бути
прямим
продовженням життя.

Тому здавалося
неважливим, чи
бачить хто-небудь
художній твір.

Воно призначалося не для огляду, а уявлялося чимось само собі сущим, саме в собі містило життєвий початок. І праця художників вважалася священнодійством.

Мистецтво - мова
економного графічного
знаку, суворої і ясної лінії,
чіткого контуру,
компактних, гранично
узагальнених обсягів.

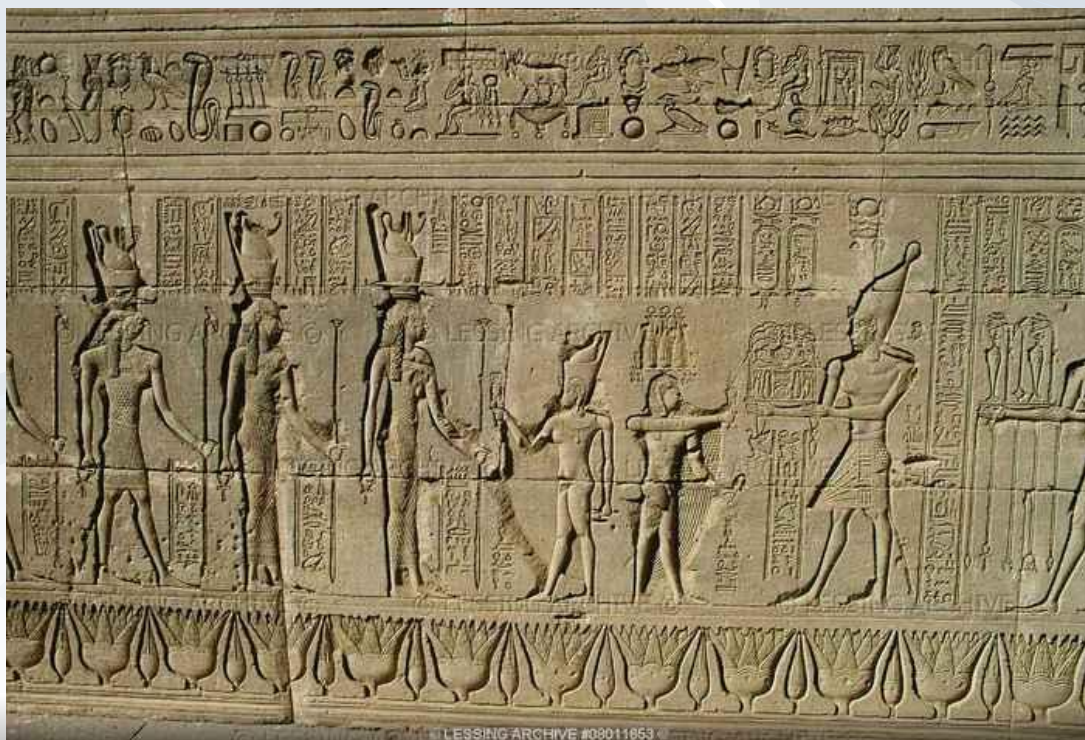
Склалися певні типи статуй: статуя що стоїть - фігура напружено випрямлена, ГОЛОВА ВИСОКО ПІДНЯТА, ліва нога робить крок вперед, руки опущені і притиснуті до тіла.

Статуя що сидить - руки симетрично покладені на коліна або одна рука зігнута з лікті, торс також випрямлені, погляд також спрямований вдалину.

У рельєфах Єгипетського царства утвердилася традиція своєрідного розпластання фігури на площині. Голова і ноги зображувалися в профіль, а торс розгорнутим; вся фігура змальована єдиної пружною лінією. І той же принцип малюнка зберігався завжди. З століття в століття переходили і канони сюжетних композицій. Навіть у деталях єгипетське мистецтво відрізнялося дивовижною постійністю.

І все ж його не можна назвати застиглим. Під покровом канонів у ньому йшов процес внутрішнього розвитку, і, як не дивно, у своїх нескінченних повтореннях воно не втрачало почуття життя і природи.